Nr. 17. Warszawa, dnia 8 Marca 1919 r. Rok II.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. Z zaboru austrjackiego i z terenów b. okupacji austrjackiej można wpłacać za numer „Dziennika Urzędowego M. S. W." 1 kor. 75 h. „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski Nr. 9.

I.

186.

DEKRET

o organizacji archiwów państwowych i opiece nad archiwaljami.

Na wniosek Rady Ministrów stanowię:

I. Wydział archiwów państwowych.

Art. 1.

Przy Ministrze Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, jako zwierzchnika archiwów państwowych, istnieje wydział archiwów państwowych, pod kierunkiem naczelnika wydziału.

Art. 2.

Do zadań wydziału archiwów państwowych należy:

a) zarząd archiwów państwowych,

b) opieka techniczno-naukowa nad archiwami i zbiorami archiwalnemi, należącemi do instytucji publicznych miejskich, gminnych i t. p.,

c) ratowanie istniejących w kraju zabytków archiwalnych od zniszczenia, oraz udzielanie rady i pomocy w sprawach, związanych z ochroną i przechowywaniem takich zabytków, będących w posiadaniu prywatnem,

d) rewindykacja zbiorów archiwalnych, stanowiących własność Państwa Polskiego.

II. Archiwa państwowe.

Art. 3.

Archiwa państwowe są instytucjami przeznaczonemi:

a) do przechowywania aktów i dokumentów, które powstały i powstawać będą wskutek urzędowania i czynności władz, urzędów i wogóle jakichkolwiek organów Państwa Polskiego, władz kościelnych, wyznaniowych, instytucji i korporacji publicznych i prywatnych, na ziemiach polskich istniejących, dalej organów państwowych rosyjskich, które działały w obrębie Państwa Polskiego, a także organów władz okupacyjnych;

b) do gromadzenia i przechowywania wszelkiego

rodzaju zabytków rękopiśmiennych, dotyczących kultury, dziejów i stosunków wewnętrznych i zewnętrznych Państwa lub jego części.

Art. 4.

Zarząd archiwów państwowych należy do wydziału archiwów państwowych. Wydział archiwów państwowych czuwa nad biegiem spraw w archiwach, projektuje budżet archiwów, czuwa nad jego ścisłem wykonaniem, przedstawia urzędników archiwalnych do nominacji ministrowi, wgląda w działalność poszczególnych archiwów, zdaje sprawę ministrowi z działalności dyrektorów archiwów i archiwistów na mocy otrzymanych od nich doniesień i wizytacji archiwów, zatwierdza podział zajęć w archiwach, czyni uwagi co do tego podziału, czuwa nad wykonaniem programu wydawnictw archiwalnych, rozpatruje podania poszczególnych urzędników archiwalnych i w razie potrzeby zwraca się z odpowiedniemi wnioskami do ministra, udziela urlopów urzędnikom archiwalnym, prócz dyrektorów archiwów i archiwistów, których podania w tej materji przedstawia ministrowi, troszczy się o przygotowanie odpowiednio wykształconych urzędników archiwalnych.

Art. 5.

Wydział archiwów państwowych przygotowuje wnioski, dotyczące regulaminów i instrukcji archiwalnych, układa plany wydawnictw, przedstawia swe wnioski Radzie archiwalnej, rozpatruje wnioski jej członków i daje bieg jej opinjom, w razie braku odpowiedniego, uchwalonego przez Radę archiwalną i zatwierdzonego przez ministra, przepisu regulaminowego, wydaje doraźne zarządzenia.

Art. 6.

Do czasu zasadniczego rozstrzygnięcia przez Radę Ministrów, przejmowanie przez archiwa państwowe registratur i archiwaljów, będących w posiadaniu władz państwowych, odbywać się będzie na zasadzie porozumienia Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z odnośnem ministerstwem co do czasu, jak i co do zakresu przejmowanych aktów.

Art. 7.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przez swe organy czuwać będzie, aby archiwalja, nie mające należytej opieki, lub takie, których właściciel gotów byłby odstąpić je Państwu Polskiemu, włączone były, jako części składowe lub jako depozyty, do archiwów państwowych.

Art. 8.

Archiwa państwowe obowiązane są na żądanie urzędów państwowych dokonywać wszelkiego rodzaju kwerend i poszukiwań archiwalnych, same sporządzać lub kierować sporządzaniem odpisów, regestrów i tłomaczeń dokumentów, przechowywanych w archiwach, oraz udostępniać delegowanym do badań archiwalnych urzędnikom państwowym korzystanie z potrzebnych im materjałów archiwalnych. Sposób korzystania urzędów z archiwów państwowych i zakres prac, jakie winny wykonywać dla nich archiwa państwowe, określą przepisy specjalne, wydane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 9.

Każde ministerstwo przy przekazywaniu aktów swoich do archiwum może zakwalifikować pewne działy lub poszczególne woluminy, jako akty tajne. Dostęp do aktów tajnych nawet w celach urzędowych będą miały tylko osoby, zaopatrzone w specjalne pozwolenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, wydane w porozumieniu z właściwym ministrem.

Art. 10.

Archiwa państwowe obowiązane są na życzenie osób prywatnych dokonywać kwerend i poszukiwań archiwalnych, sporządzać odpisy, regesty, tłomaczenia dokumentów, przechowywanych w archiwach, zestawiać kopje z oryginałami za wynagrodzeniem i w sposób, który określą przepisy specjalne, wydane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Wpływy z tego źródła przechodzą do Skarbu Państwa.

Art. 11.

Archiwa państwowe obowiązane są współdziałać pracy naukowej przez udostępnienie materjałów archiwalnych drogą ich publikacji oraz przez dopuszczenie do korzystania z archiwów osób prywatnych i urzędowych, oraz ciał naukowych w sposób, który określi regulamin, wydany przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

III. Opieka techniczna i naukowa nad archiwami i zbiorami archiwalnemi, należącemi do instytucji publicznych, miejskich gminnych i t. p.

Art. 12.

Wydział archiwów państwowych, na mocy porozumienia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z innymi ministrami i za ich zgodą, zwiedza przez swych urzędników lub delegowanych przez siebie członków Rady archiwalnej archiwa instytucji publicznych, gminnych i t. p.i wgląda w ich prowadzenie pod względem technicznym i naukowym.

Art. 13.

Delegaci wydziału archiwów państwowych o każdej wizycie sporządzają protokół, zwracając w nim uwagę na stan archiwum, dostrzeżone braki w prowadzeniu, kwalifikacje kierownika i t. p.

Art. 14.

Wydział archiwów państwowych ocenia stan danego archiwum, udziela jego kierownikowi bezpośrednio wskazówek co do prowadzenia archiwum, a w razie potrzeby zawiadamia o zauważonych brakach odpowiednie władze ministerjalne.

IV. Ratowanie zabytków archiwalnych od zagłady i udzielanie pomocy technicznej i naukowej osobom publicznych, miejskich, gminnych i t. p.

Art. 15.

Wydział archiwów państwowych łącznie z Radą archiwalną opracowuje projekty ustaw o ochronie zabytków archiwalnych i składa je Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w celu uzyskania sankcji prawodawczej.

Art. 16.

Wydział archiwów państwowych gromadzi wiadomości ,co do pozostających bez opieki zabytków archiwalnych otacza je doraźną opieką i włącza, jeżeli warunki na to pozwalają, do archiwów państwowych: w razie niemożności dokonania tego, przyczynia się do odpowiedniej opieki stałej.

Art. 17.

Wydział archiwów państwowych udziela osobom i instytucjom prywatnym wszelkiego rodzaju wskazówek co do przechowywania i konserwowania zbiorów archiwalnych.

Art. 18.

Wydział archiwów państwowych roztacza opiekę nad zbiorami archiwalnemi osób i instytucji prywatnych, podobnie, jak to jest przewidziane w art. 12—14, o ile osoby i instytucje prywatne o opiekę taką się zwrócą.

Art. 19.

Wydział archiwów państwowych dąży do pomnażania zbiorów państwowych przez nowe zabytki archiwalne.

Art. 20.

Na polu ratowania istniejących w kraju zabytków wydział archiwów państwowych, obok pracy swych urzędników korzysta również z pomocy delegowanych przez siebie członków Rady archiwalnej i korespondentów wydziału archiwów państwowych.

V. Rewindykacja zbiorów archiwalnych, stanowiących własność Państwa Polskiego.

Art. 21.

Wydział archiwów państwowych zbiera informacje, dotyczące archiwów i archiwaljów, stanowiących rezultat działalności władz bądź polskich, bądź obcych na terytorjum Państwa Polskiego, a nie pozostających jeszcze pod zarządem wydziału archiwów państwowych, oraz opracowuje plany ich rewindykacji.

Art. 22.

Po zatwierdzeniu planu rewindykacji przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wydział archiwów państwowych podejmuje kroki w celu wprowadzenia w czyn uchwalonych zarządzeń.

Art. 23.

W razie, gdyby należało wysłać poszczególne osoby lub delegacje do odszukiwania i odbioru własności Państwa Polskiego poza granice kraju, osoby te lub delegacje na wniosek wydziału archiwów państwowych zatwierdza Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

VI. Personel archiwów państwowych.

Art. 24.

Na czele poszczególnych archiwów stoją dyrektorowie archiwów.

Art. 25.

Personel urzędniczy w archiwach składa się prócz dyrektora z archiwistów, asystentów i praktykantów.

Art. 26.

Oprócz archiwistów, asystentów i praktykantów mogą być używani w archiwach do czynności kancelaryjnych urzędnicy kancelaryjni, do utrzymywania zaś porządku winna być służba niższa w postaci gońców i woźnych.

Art. 27.

Urzędników archiwów powołuje Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zgodnie z pragmatyką służbową, służbę powołuje i przedstawia do zatwierdzenia naczelnikowi wydziału archiwów państwowych dyrektor archiwum.

VII. Archiwiści objazdowi i korespondenci wydziału archiwów państwowych.

Art. 28.

Celem wykonywania zadań, związanych z opieką techniczną i naukową nad archiwami i ratowaniem zabytków archiwalnych od zagłady (p. art. 12—20), tworzy się urząd archiwistów objazdowych, których czynności określa zatwierdzony przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego regulamin szczegółowy.

Art. 29.

Wydział archiwów państwowych w pracach swych korzysta z pomocy korespondentów wydziału archiwów państwowych, których zadania i sposób powoływania określa instrukcja specjalna, wydana przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

VIII. Komisja kwalifikacyjna.

Art. 30.

Przy wydziale archiwów państwowych czynna jest komisja kwalifikacyjna, która rozpatruje kwalifikacje osób, ubiegających się o urzędy oraz poddaje je w razie potrzeby egzaminom z przedmiotów, których znajomość wymagana jest przez przepisy o służbie archiwalnej.

IX. Rada archiwalna.

A. Zadania Rady archiwalnej.

Art. 31.

Rada archiwalna:

a) rozpatruje regulaminy i instrukcje archiwalne, przepisy co do urządzeń archiwów i programy wydawnicze archiwów;
b) na żądanie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego służy czynną pomocą w dziedzinie opieki nad archiwaljami, znajdującemi się poza archiwami państwowemi, oraz przy rewindykacji archiwaljów, należących do Państwa Polskiego;
c) opracowuje wnioski prawodawcze, dotyczące konserwacji archiwaljów.

B. Organizacja Rady archiwalnej.

Art. 32.

Do Rady archiwalnej należą z urzędu naczelnik wydziału archiwów państwowych i dyrektorowie archiwów. Nadto wchodzą do niej z urzędu przedstawiciele

poszczególnych ministerstw po jednym z każdego ministerstwa oraz przedstawiciel władz kościelnych.

Art. 33.

W skład Rady archiwalnej, oprócz członków z urzędu, wchodzi najwyżej 12 członków, mianowanych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wniosek naczelnika wydziału archiwów państwowych na okres lat 5-ciu z pośród osób, zasłużonych w dziedzinie archiwistyki i badań archiwalnych.

Art. 34.

Radzie archiwalnej przewodniczy Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, w razie jego nieobecności kieruje obradami naczelnik wydziału archiwów państwowych.

Art. 35.

Sekretarzem Rady archiwalnej jest urzędnik wydziału archiwów państwowych, delegowany do tych czynności przez naczelnika wydziału archiwów państwowych. Sekretarz ten ma w Radzie archiwalnej głos tylko doradczy.

Art. 36.

Sekretarz Rady archiwalnej wzywa członków na posiedzenia, przygotowuje i przedstawia do zatwierdzenia przewodniczącemu projekt porządku dziennego obrad i prowadzi protokuł posiedzeń Rady archiwalnej.

C. Działalność Rady archiwalnej.

Art. 37.

Przewodniczący Rady archiwalnej zwołuje zebranie ogólne w miarę potrzeby, nie rzadziej, niż 2 razy do roku.

Art. 38.

Przewodniczący wprowadza na porządek obrad zarówno wnioski wydziału archiwów państwowych, jak też wnioski członków Rady archiwalnej.

Art. 39.

Do przygotowania poszczególnych spraw na żądanie wydziału archiwów państwowych lub z własnej inicjatywy Rada archiwalna może powoływać pod przewodnictwem członka Rady archiwalnej komisje, w których mogą brać udział również osoby, nie należące do Rady archiwalnej.

Art. 40.

Komisje obowiązane są składać wyniki swych prac wydziałowi archiwów państwowych w terminach z góry określonych. Wydział archiwów państwowych winien przez sekretarza Rady archiwalnej zdawać sprawę z prac dokonanych, oraz z projektów na najbliższem ogólnem posiedzeniu Rady archiwalnej.

Art. 41.

Naczelnik wydziału archiwów państwowych może delegować członków Rady archiwalnej do wykonywania czynności, związanych z zadaniami wydziału archiwów państwowych.

Art. 42.

Członkowie Rady archiwalnej nie otrzymują żadnego wynagrodzenia za swą pracę, prócz zwrotu kosztów połączonych z delegacjami i przyjazdami na posiedzenia Rady archiwalnej.

Art. 43.

Naczelnik wydziału archiwów państwowych składa opinje Rady archiwalnej do zatwierdzenia Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, po zatwierdzeniu wprowadza je w wykonanie, w razie niezaakceptowania ich przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego komunikuje o tem na najbliższem zebraniu Rady archiwalnej.

X. Przepisy przejściowe.

Art. 44.

Do czasu przeprowadzenia reorganizacji archiwów Państwa Polskiego czynne będą następujące archiwa państwowe:

w Warszawie:

1. Archiwum główne akt dawnych,
2. „ akt dawnych,
3. „ skarbowe,
4. „ Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego,
5. „ wojskowe,
6. Archiwa miejscowe w Lublinie, Piotrkowie, i Płocku, oraz
7. Archiwum Państwowe we Lwowie,

Każde w tym składzie materjałów, jaki zawierać będzie w chwili przekazania danego archiwum ministerstwu, o ile się nie ukaże następne osobne rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego co do przeniesienia archiwaljów do innego archiwum, lub włączenia nowych materjałów do danego archiwum.

Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przysługuje prawo wydania zarządzeń, rozciągających moc niniejszego dekretu na archiwa krajowe we Lwowie i Krakowie.

Art. 45.

Obok czynnych do czasu reorganizacji archiwów Państwa Polskiego 5 archiwów w Warszawie i 3 archiwów miejscowych, zakładane będą przez wydział archiwów państwowych mocą osobnego każdorazowego rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego inne archiwa miejscowe.

Odnośne zarządzenie wskaże zakres działalności oraz oznaczy terytorjum i okres czasu, z jakich akty mają do danego archiwum napływać.

Art. 46.

Pozostałe po urzędach rosyjskich i powstałe w okresie okupacji registratury i archiwalja państwowe albo będą włączone do istniejących archiwów, albo wejdą do na nowo tworzonych archiwów miejscowych, albo wreszcie będą przekazane odpowiednim władzom państwowym polskim do użytku bieżącego, na żądanie właściwego ministerstwa.

Dan w Warszawie, dn. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Pilsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) *Jan Łukasiewicz.*

Dz. Pr. z dn. 8. II. 1919, Nr. 14, poz. 182.

187.

DEKRET

o obowiązku szkolnym.

I.

O obowiązku szkolnym w ogólności.

Art. 1.

Wykształcenie w zakresie szkoły powszechnej jest obowiązkowe dla wszystkich dzieci w wieku szkolnym.

Art. 2.

Szkoły powszechne będą tworzone w takiej liczbie, aby wszystkie dzieci w wieku szkolnym mogły korzystać z nauki.

Art. 3.

W każdej miejscowości, w której liczba dzieci w wieku od lat 7 do 14 włącznie wynosi w ciągu po sobie następujących 3 lat conajmniej 40, gmina jest obowiązana założyć szkołę powszechną.

Art. 4.

Jeżeli w danej miejscowości niema 40 dzieci w wieku od lat 7 do lat 14, w takim razie łączy się ona w celu założenia osobnej szkoły z sąsiednią miejscowością względnie z sąsiedniemi miejscowościami tej samej gminy, tak, aby liczba dzieci w połączonych miejscowościach wynosiła conajmniej 40. Utworzony w ten sposób rewir szkolny nie może mieć więcej jak 3 kilometry w promieniu. Rewiry szkolne tworzone będą przez Radę Szkolną Okręgową na wniosek Inspektora po wysłuchaniu opinji Dozoru Szkolnego.

Art. 5.

Wniosek o przymusowe założenie szkoły stawia Dozór Szkolny lub Inspektor szkolny okręgowy. Jeżeli wniosek Dozoru względnie Inspektora zostanie zatwierdzony przez Radę Szkolną Okręgową, nie istnieje przeciw niemu żaden środek prawny.

Art. 6.

W razie niezatwierdzenia wniosku Dozoru Szkolnego, względnie Inspektora szkolnego okręgowego o przymusowe założenie szkoły, służy Dozorowi, względnie Inspektorowi odwołanie się do Ministra W. R. i O. P.

Art. 7.

Wykonanie zatwierdzonych wniosków w sprawie przymusowego zakładania szkół powszechnych należy do Dozorców szkolnych. Gmina dostarcza Dozorowi Szkolnemu środków pieniężnych na potrzeby rzeczowe szkoły.

II.

O wieku szkolnym.

Art. 8.

Szkoła powszechna obejmuje siedem lat nauczania. Do czasu jednak zorganizowania we wszystkich miejscowościach pełnych, siedmioletnich szkół powszechnych przejściowo utrzymane są i tworzone będą szkoły powszechne z czteroletnią nauką codzienną i z obowiązkową nauką uzupełniającą dwuletnią.

Art. 9.

Jeśli w danej szkole powszechnej nauka codzienna trwa krócej, niż lat 7, a dziecko w tym krótszym czasie nie uzyska pomyślnego świadectwa z ukończenia szkoły, obowiązek uczęszczania do szkoły na naukę codzienną przedłuża się aż do pomyślnego ukończenia szkoły, lecz nie może trwać dłużej, niż do końca tego roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 14 rok życia.

Art. 10.

Wiek szkolny dziecka rozpoczyna się 1 września tego roku kalendarzowego, w którym dziecko kończy 7 lat życia.

Art. 11.

Nie wolno przyjmować do szkoły dzieci, które nie osiągnęły wieku szkolnego.

III.

O metryce szkolnej.

Art. 12.

Dla kontroli, które dzieci znajdują się w wieku szkolnym, prowadzi się odpowiednie spisy dzieci, czyli t. zw. metryki szkolne, na zasadzie zatwierdzonej przez Ministra W. R. i O. P. instrukcji.

Art. 13.

Prowadzenie metryki szkolnej należy do Opieki Społecznej.

Art. 14.

Miejscowości, w których jest więcej Opiek Szkolnych, dzieli Dozór Szkolny w ten sposób na części terytorjalne, aby przy sporządzaniu metryki szkolnej żadna Opieka nie miała wątpliwości, które dzieci winna umieścić w swojej metryce szkolnej.

Art. 15.

Metryka szkolna winna zawierać spis wszystkich dzieci w wieku szkolnym, zamieszkałych w tym obszarze, nad którym rozciąga się działalność Opieki Szkolnej.

Art. 16.

Opieki Szkolne zwracają się w maju każdego roku do wójta lub do magistratu, względnie do organów, sprawujących obowiązki policji miejscowej, o dostarczenie wykazu dzieci w wieku szkolnym.

Art. 17.

Na podstawie danych, uzyskanych w sposób, przewidziany w art. poprzednim, sporządza Opieka metrykę szkolną i przesyła ją w odpisie kierownictwu szkoły najpóźniej dnia 1 sierpnia każdego roku.

IV.

O zapisach dzieci do szkoły.

Art. 18.

Zapisy dzieci do szkoły winny być ukończone z końcem sierpnia.

Art. 19.

Niezwłocznie po ukończeniu zapisów opiekun główny wraz z kierownikiem szkoły bada na podstawie metryki szkolnej, czy wszystkie dzieci, obowiązane do nauki, zostały do szkoły zapisane.

Art. 20.

Gdyby się okazało, że nie wszystkie dzieci, obowiązane do nauki, zostały zapisane, Opieka Szkolna zapisuje z urzędu stosowną liczbę dalszych dzieci i zawiadamia o tem ich rodziców względnie opiekunów.

Art. 21.

Instrukcja Ministra W. R. i O. P. określi liczbę dzieci, które ze względu na pojemność izby szkolnej można przyjąć do szkoły.

Art. 22.

Dzieci, zapisane do szkoły dobrowolnie lub z urzędu, są obowiązane do regularnego uczęszczania do szkoły od początku września do końca czerwca.

V.

O przerwach w nauce szkolnej.

Art. 23.

Oprócz ferji, określanych przez Ministra W. R. i O. P., Opieka szkolna jest uprawniona do ustanawiania każdego roku przerw w nauce szkolnej dla ważnych robót polnych: raz w jesieni, drugi raz na wiosnę. Każda z tych przerw, podzielona ewentualnie na części z powodu niepogody lub innych uzasadnionych przyczyn, może trwać razem najwyżej 14 dni.

Art. 24.

W miesiącach, w których jest pożądana pomoc dzieci szkolnych przy robotach w polu, jest Opieka uprawniona w ten sposób wyznaczyć porę dnia, w której nauka szkolna ma się odbywać, aby dzieciom tę pracę w polu ułatwić. Nie może jednak Opieka Szkolna skracać przez to ilości godzin codziennej nauki.

VI.

O wykazach dzieci, opuszczających naukę szkolną.

Art. 25.

Z końcem każdego miesiąca winien kierownik szkoły przedłożyć Dozorowi Szkolnemu, a w miastach, tworzących samodzielne okręgi szkolne, odnośnym Opiekom Szkolnym wykaz tych dzieci, które bez usprawiedliwionej przyczyny opuściły naukę szkolną, z podaniem przy każdem dziecku liczby opuszczonych dni szkolnych.

Art. 26.

Gdy dziecko opuszcza naukę po raz pierwszy, w takim razie kierownik, jeśli uzna to za stosowne, może, nie pomieszczając nazwiska jego w wykazie wzmiankowanym w art. poprzednim, podać je do wiadomości Opiece Szkolnej z prośbą o wywarcie wpływu na rodziców, względnie opiekunów, by posyłali dziecko do szkoły regularnie, oraz o ostrzeżenie ich, że zostaną podjęte środki przymusowe, jeżeli nieobecność dzieci w szkole powtórzy się.

Art. 27.

Uzasadnionemi powodami nieobecności dziecka na nauce szkolnej są: choroba dziecka, śmierć członka rodziny, choroba zakaźna w domu, nadzwyczajna przeszkoda w komunikacji i inne powody, które przez nauczyciela za ważne zostaną uznane.

VII.

O wypełnieniu obowiązku szkolnego.

Art. 28.

Przepisom o obowiązku szkolnym można uczynić zadość:

a) w publicznych szkołach powszechnych,
b) w innych szkołach wszelkiego typu, o ile zakres wiadomości, w nich udzielanych, nie jest niższy, niż w publicznych szkołach powszechnych,
c) w domu.

Art. 29.

W wypadkach pobierania nauki w prywatnych szkołach bez prawa publiczności lub w domu Inspektor Szkolny może zarządzać egzamin, celem przekonania się, czy dzieci osiągają wykształcenie, przepisane dla publicznej szkoły powszechnej w danej miejscowości. Jeżeli wynik zarządzonego egzaminu jest ujemny, Inspektor może z urzędu zapisać dziecko do publicznej szkoły powszechnej w danej miejscowości.

Art. 30.

Uznanie prywatnej szkoły zawodowej za zakład, czyniący zadość obowiązkowi szkolnemu, następować będzie z decyzji Rady Szkolnej Okręgowej na prośbę zarządu zainteresowanej szkoły po wysłuchaniu opinji Inspektora szkolnego okręgowego. Decyzja Rady może ulec zaskarżeniu do Ministra W. R. i O. P. przez Inspektora lub przez zarząd szkoły w terminie miesięcznym.

Art. 31.

Rodzice lub opiekunowie, chcący kształcić dzieci, będące w wieku szkolnym, nie w publicznej szkole powszechnej, lecz w innym zakładzie naukowym lub w domu, są obowiązani przed końcem sierpnia zawiadomić o tem właściwą Opiekę Szkolną.

VIII.

O zwolnieniu od obowiązku szkolnego lub jego odroczeniu.

Art. 32.

Od obowiązku szkolnego mogą być uwolnione dzieci chore fizycznie (szczególnie na gruźlicę otwartą) lub

umysłowo oraz dzieci niedorozwinięte, o ile ułomności ich, stwierdzone przez lekarza szkolnego, względnie powiatowego, wyłączają je od pobierania nauki w szkole powszechnej. Jeśli w danej miejscowości istnieje zakład dla kształcenia chorych, kalek, ciemnych, głuchoniemych i niedorozwiniętych, obowiązek szkolny rozciąga się i na tę kategorję dzieci.

Art. 33.

Dzieci, których mieszkanie jest więcej niż o 3 km. odległe od szkoły, jakoteż dzieci, których mieszkanie oddzielone jest od szkoły przeszkodą naturalną, są wolne od obowiązku szkolnego.

Art. 34.

Dzieci słabowite i wątłe na mocy orzeczenia lekarza szkolnego, względnie powiatowego, mogą uzyskać odroczenie obowiązku szkolnego na rok i dłużej.

Art. 35.

O zwolnieniu od obowiązku szkolnego, względnie odroczeniu tegoż obowiązku, w myśl art. 32, 33 i 34 orzekają Dozory Szkolne, a w miastach, tworzących samodzielne okręgi szkolne — Rady Szkolne Okręgowe miejskie.

IX.

O kontroli nad spełnianiem obowiązku szkolnego.

Art. 36.

W każdej szkole prowadzony będzie rejestr, przeznaczony do codziennego zapisywania przez nauczyciela dzieci nieobecnych.

Art. 37.

Opiekun główny jest obowiązany zwiedzać szkołę celem sprawdzania, czy dzieci czynią zadość obowiązkowi szkolnemu.

Art. 38.

Opiekun główny jest uprawniony do sprawdzania w domu dziecka przyczyny nieobecności w szkole oraz do wzywania i upominania rodziców, niedbających o regularne uczęszczanie swych dzieci do szkoły, aby przestrzegali obowiązku szkolnego i do wyjaśnienia rodzicom skutków zaniedbywania obowiązku szkolnego.

Art. 39.

Uprawnienia i obowiązki opiekuna głównego, wymienione w art. 37 i 38, przysługują również członkom Dozoru Szkolnego, a w miastach, tworzących samodzielne okręgi szkolne, członkom Rady Szkolnej Okręgowej miejskiej, przez tenże Dozór, względnie Radę Szkolną Okręgową, do kontroli nad spełnianiem obowiązku szkolnego delegowanym.

X.

O karach za niedopełnienie obowiązku szkolnego.

Art. 40.

Odpowiedzialność za dopełnienie obowiązku szkolnego ponosi ojciec dziecka, a jeżeli ojciec nie żyje lub władzy rodzicielskiej nie sprawuje, to matka. Jeżeli oboje rodzice nie żyją lub władzy rodzicielskiej nie sprawują, odpowiedzialny jest opiekun.

Art. 41.

Kto ukrywa dziecko przed zapisaniem do szkoły lub usiluje przez wybiegi uwolnić je od uczęszczania do szkoły, ulega karze aresztu do 5 dni lub grzywnie do 100 marek polskich (150 koron) z zamianą w razie nieściągalności na karę aresztu do 5 dni.

Art. 42.

Kto bez uzasadnionych powodów nie posyła dziecka do szkoły, ulega każdorazowo karze aresztu do 2 dni lub grzywnie do 40 marek polskich (60 koron) z zamianą w razie nieściągalności na karę aresztu do 2 dni.

Art. 43.

Kary, przewidziane w art. 41 i 42, wymierza Dozór Szkolny po wysłuchaniu osób zainteresowanych, o ile te przybędą. Nieusprawiedliwione nieprzybycie stron nie przeszkadza w wydaniu orzeczenia karnego.

Art. 44.

Wykonanie orzeczeń karnych należy do wójtów względnie do magistratów lub do policji miejscowej.

Art. 45.

Nałożone grzywny należy wypłacać odnośnej Opiece Szkolnej, która wydaje pokwitowania i prowadzi wykaz pobranych grzywien. Zebrane tym sposobem pieniądze mają być użyte na rzecz niezamożnych dzieci danej szkoły stosownie do uznania Opieki Szkolnej.

Art. 46.

Skazany orzeczeniem karnem, o którem mowa w art. 41, 42 i 43, może założyć skargę do Rady Szkolnej Okręgowej w terminie dwutygodniowym, licząc od dnia ogłoszenia orzeczenia lub zawiadomienia o orzeczeniu zaocznem.

Art. 47.

Założenie skargi na orzeczenie, mocą którego zostały wymierzone grzywny, nie wstrzymuje wykonania tegoż orzeczenia. Natomiast wykonanie orzeczenia, skazującego na areszt, zostaje wstrzymane do czasu rozstrzygnięcia założonej skargi. W razie uchylenia orzeczenia, skazującego na grzywnę, uiszczona kwota karna ulega zwrotowi.

XI.

Zakres działania dekretu.

Art. 48.

Moc obowiązująca dekretu niniejszego rozciąga się na tę część Państwa Polskiego, która stanowiła dawniej terytorjum zaboru rosyjskiego.

Dan w Warszawie, dn. 7 lutego 1919 r.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) *Jan Łukasiewicz.*

Dz. Pr. z dn. 8. II. 1919, Nr. 14, poz. 147.

III.

188.

Regulamin wyborczy do art. 43-go dekretu o Samorządzie Miejskim z dn. 4 lutego 1919 r. (Dziennik Praw, № 13, poz. 140).

§ 1.

Głosowanie na ławników odbyć się winno na pierwszem organizacyjnem posiedzeniu rady miejskiej po wyborze prezydenta i wiceprezydentów, względnie w miastach, nie wydzielonych z powiatów, burmistrza i jego zastępcy.

§ 2.

Głosowanie odbywa się na podstawie list kandydatów, Każda lista musi być podpisana conajmniej przez ¼ ogólnej ilości radnych, winna zawierać pełną liczbę nazwisk kandydatów, ustanowioną w art. 41 Dekretu o Samorządzie Miejskim, i ma być oddana do rąk przewodniczącego posiedzenia w czasie przezeń wyznaczonym.

§ 3.

Komisję wyborczą tworzą: przewodniczący posiedzeniu, tudzież najstarszy i najmłodszy wiekiem radni.

§ 4.

Przed przystąpieniem do wyborów przewodniczący oznajmia, ilu ławników zgodnie z art. 41 dekretu wybrać należy, odczytuje ustępy 1-y i 3-ci art. 43 dekretu, oraz par. 2-gi niniejszego Regulaminu, poczem wzywa radnych do składania list kandydatów.

§ 5.

Listy kandydatów, złożone w czasie wyznaczonym, Komisja sprawdza i unieważnia z nich te, które nie odpowiadają postanowieniom dekretu lub niniejszego Regulaminu; uznane zaś za ważne przewodniczący zaopatruje numerami kolejnymi.

Listy ważne przewodniczący wykłada do wglądu radnych w miejscu dla nich widocznem i łatwo dostępnem poczem wzywa ich do oddania głosu na jedną z list wyłożonych za pomocą kartki.

Kartka, prócz numeru, pisanego piórem, nic więcej zawierać nie może pod rygorem nieważności.

§ 6.

Najmłodszy wiekiem członek Komisji odczytuje wykaz radnych w porządku alfabetycznym; radni, w miarę wywołania nazwisk, wrzucają do urny, stojącej na stole prezydjalnym, kartkę z numerem.

Oddanie głosu zaznacza się w wykazie radnych.

Po ukończeniu głosowania najstarszy wiekiem członek Komisji wyjmuje kartki z urny, rozwija je i liczy. Ilość kartek winna się zgadzać z liczbą radnych, którzy oddali głos.

§ 7.

Mandaty ławników rozdziela się między wniesione listy kandydatów w stosunku do ilości głosów, oddanych na daną listę.

Łączną sumę głosów, oddanych na wszystkie listy, dzieli się przez zwiększoną o jeden liczbę ławników, mających być wybranymi. Przez otrzymany iloraz dzieli się liczby głosów, jakie padły na poszczególne listy kandydatów. Każda lista otrzymuje mandaty w takiej liczbie, jaka wypadła z ostatniego dzielenia.

Jeżeli po tym podziale pozostaną jeszcze wolne mandaty, dzieli się ilość głosów każdej listy przez liczbę mandatów już jej przyznanych, powiększoną o jeden. Tej liście kandydatów, która wykaże najwyższy iloraz, przyznaje się dalszy mandat.

W ten sposób postępuje się dalej w miarę potrzeby. W razie, gdyby kilka list miało jednakowe prawo do tego samego mandatu, rozstrzyga los.

P r z y k ł a d y:

I. W mieście, wybierającem 24 radnych, liczba ławników wynosi 3. Radni, głosując w komplecie, oddali głosów na jedną listę 8, na drugą 9, a na trzecią 7. Dzieląc liczbę łączną głosów 24 przez liczbę ławników 3, powiększoną o jeden, t. j. przez 4, otrzymamy iloraz 6.

Lista, na którą padło 8 głosów,
otrzymuje 8:6=1 mandat;
Lista, na którą padło 9 głosów,
otrzymuje 9:6=1 mandat;
Lista, na którą padło 7 głosów,
otrzymuje 7:6=1 mandat.

II. Głosy padły w sposób następujący:

na jedną listę 5
„ drugą „ 6
„ inną „ 5
„ dalszą „ 4
„ ostatnią „ 4

Dzieląc głosy poszczególnych list, otrzymujemy:

5:6=0
6:6=1
5:6=0
4:6=0
4:6=0

Ponieważ tylko jedna lista uzyskała mandat, należy, postępując według trzeciego ustępu § 7, przeprowadzić następujące działanie:

5:(0+1)=5
6:(1+1)=3
5:(0+1)=5
4:(0+1)=4
4:(0+1)=4

W ten sposób listy, wymienione tu na pierwszem i trzeciem miejscu, wykazując najwyższy iloraz, uzyskały drugi i trzeci mandat ławnika.

W razie złożenia w czasie wyznaczonym jednej tylko ważnej listy kandydatów, głosowanie nie odbywa się; w tym wypadku ławnikami zostaną umieszczeni na tej liście kandydaci.

§ 8.

Przewodniczący Komisji ogłasza bezpośrednio po dokonanym wyborze jego wynik i wzywa obranych ławników, o ile są obecni na sali, do oświadczenia się, czy przyjmują wybór. Do nieobecnych wystosuje pismo z wezwanienm do niezwłocznego oświadczenia się co do przyjęcia mandatu.

W razie nieprzyjęcia wyboru będzie zastosowany art. 45 dekretu o samorządzie miejskim.

§ 9.

Z czynności wyborczej spisuje się protokół, zawierający wszystkie istotne momenty wyborów; protokół winien być podpisany przez wszystkich członków Komisji wyborczej i przechowany w aktach Magistratu wraz z listami kandydatów, zarówno ważnemi, jak i nieważnemi, oraz kartkami głosowania.

§ 10.

Regulamin ten wchodzi w życie równocześnie z dekretem o samorządzie miejskim z dnia 4 lutego 1919 r.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) *S. Wojciechowski.*

Szef Sekcji Samorządowej:
(—) *K. Sienkiewicz.*

Warszawa, dn. 26 lutego 1919 r.
(„Monitor Polski“ № 47 z 27.II 1919).

189.

Rozporządzenie obowiązujące Nadzwyczajnego Komisarza m. st. Warszawy w sprawie pobytu w Warszawie cudzoziemców.

Ze względu na trudności aprowizacyjne, w jakich znajduje się Warszawa, a także ze względu na utrzymanie powszechnego spokoju i bezpieczeństwa, na zasadzie art. 2 dekretu o stanie wyjątkowym z dnia 2 stycznia 1919 r. zarządzam niniejszem co następuje: 1) Osoby, nie należące do polskiej narodowości i nie posiadające obywatelstwa polskiego, winny opuścić miasto Warszawę przed dniem 15 marca r. b., o ile nie uzyskają przed tym terminem pozwolenia na pozostanie w Warszawie. 2) O pozwolenie powyższe zgłaszać się należy do Biura dla spraw uchodźców, znajdującego się w baraku Nr. 12 przy Dw. Kowelskim, czynnego codziennie (prócz niedziel i świąt) od 10 do 2 pp. zaś w soboty od 10 do 12-ej. 3) Osoby, które uzyskają pozwolenie na pozostanie w Warszawie otrzymają odpowiednią kartę pobytu i obowiązane będą co 2 tygodnie meldować się w temże biurze. 4) Administratorzy oraz rządcy domów i hotelów obowiązani są ściśle przestrzegać, aby po 15 marca r. b. żaden z cudzoziemców nie zaopatrzony w pozwolenie na pobyt w Warszawie nie zamieszkiwał w pozostających pod ich zarządem domach, a o każdym przybyłym cudzoziemcu w ciągu 12 godzin zawiadamiać odpowiedni komisarjat milicji.

Cudzoziemcy, winni niestosowania się do powyższych zarządzeń, niezależnie od przymusowego wydalenia z Warszawy, ulegną karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3000 mk.

Tejże karze ulegną rządcy lub administratorzy domów i hotelów, winni zaniedbania włożonego na nich w art. 4 niniejszego rozporządzenia obowiązku.

Komisarz Nadzwyczajny
st. m. Warszawy i pow. Warszawskiego:
(—) *Fr. Anusz.*

Warszawa, dn. 4 marca 1919 r.

IV.

190.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Ludowych w sprawie uprawnienia Kom. Lud. do wymierzania kar w drodze administracyjno-karnej.

Na zasadzie art. 5 dekretu Naczelnika Państwa z dnia 7 lutego 1919 r. (Dziennik Praw Państwa № 14) w przedmiocie tymczasowych przepisów o uprawnieniu Komisarzy Ludowych do wymierzania kar w drodze postępowania administracyjno-karnego — wydałem w myśl art. 4 powyższego dekretu rozporządzenie o postępowaniu administracyjno-karnem, które się ukaże w jednym z najbliższych numerów „Monitora Polskiego“ i Dziennika Urzędowego M. S. W., i polecam zawarte w tem rozporządzeniu przepisy ściśle stosować we wszystkich wypadkach orzecznictwa karnego.

Odnośnie do tego rozporządzenia zwracam uwagę, że cel jurysdykcji administracyjno-karnej, uzasadnionej potrzebą szybkiego zapewnienia ładu i spokoju publicznego uzależniony jest nietylko od stosowania bezwzględnej zasady sprawiedliwości i dokładności w dochodzeniu karnem, alę w równej mierze od szybkiego i sprężystego działania w sprawach karnych. Z tego względu należy unikać bezwarunkowo wszelkiej niepotrzebnej zwłoki w wygotowywaniu i ekspedycji wezwań do rozprawy, rozpisywaniu terminów rozprawy, ekspedycji orzeczeń karnych, przedkładaniu rekursów, ściąganiu prawomocnych grzywien i t. p. Taką samą szybkość w załatwianiu czynności należy polecać organom pomocniczym i posiłkowym w sprawach karnych, jako to posłańcom, Urzędom, doręczającym pisma, egzekutorom, policji i t. p.

Dochodzenia karne mają być zawsze dokładne i wyczerpujące, przyczem jednakże należy, z uwagi na trudności komunikacyjne oraz stratę czasu, unikać wzywania zbyt wielu świadków do przesłuchania, o ile interes poprawnego załatwienia sprawy nieodzownie tego nie wymaga.

Zasadniczo winne być rozprawy, karne przeprowa-

dzane w Urzędzie powiatowym. Komisarz Ludowy może je jednak przeprowadzać także przy sposobności objazdów urzędowych w powiecie, lub wysyłać referenta na miejsce rozprawy, jeżeli interes sprawy, wielka ilość świadków, znaczna odległość od siedziby Urzędu powiatowego i t. p. momenty przemawiają za przeprowadzeniem dochodzenia poza siedzibą Urzędu powiatowego. Koszta, spowodowane wyjazdem delegowanego urzędnika, pokrywane być mają, aż do chwili unormowania sprawy kosztów stawiennictwa osobnem rozporządzeniem, z ryczałtu komisyjnego Urzędu powiatowego.

Przy wykonywaniu orzecznictwa karnego należy zwracać uwagę na wszystkie okoliczności, tak łagodzące, jak i obciążające, wśród których przekroczenie popełniono, i stosownie do nich karę wymierzać: w wypadkach powtarzania przekroczeń należy do niepoprawnych stosować surowsze kary. Kara winna być celową i sprowadzać poprawę stosunków, jednak należy wystrzegać się wymierzania zbyt surowych kar, gnębiących obwinionego.

Zarazem zwracam uwagę na dołączone do rozporządzenia wzory na formularze osądu, wykazu rejestru karnego wymierzonych kar i osądów, wezwania, sprawozdania przy przedkładaniu rekursu dla osądów i orzeczeń karnych, z poleceniem stosowania ich w postępowaniu administracyjno-karnem. Znajdujące się w wielu powiatach formularze osądów i rejestrów karnych w języku polskim, pozostawione przez b. władze okupacyjne, mogą być w dalszym ciągu używane po sprostowaniu nagłówków.

Komisarz Ludowy przystąpi bezzwłocznie do założenia wykazów dla wydanych osądów i orzeczeń karnych i zaleci przeznaczonemu do ich prowadzenia funkcjonarjuszowi ścisłą dokładność w ich utrzymywaniu.

Warszawa, dn. 21 lutego 1919 r.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *S. Wojciechowski.*
w. r.

191.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Powiatowych w sprawie stypendjów Sejmików powiatowych.

Na urządzone przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego kursy pedagogiczne w Warszawie Rady Szkolne Okręgowe poczęły wysyłać zdolne jednostki z pośród miejscowego nauczycielstwa.

Ponieważ większość tych ludzi naogół nie posiada dostatecznych środków materjalnych, które umożliwiłyby im pobyt podczas kursów w Warszawie, niektóre miejscowe Sejmiki uchwaliły stypendja dla nauczycieli, udających się na pomienione kursy.

Sejmiki powiatowe, uchwalające stypendja, wykazały przez to duże zrozumienie roli wykształconego nauczycielstwa, mającego podnosić tak nizki w naszym kraju ogólny poziom oświaty.

Tymczasem, jak widać z raportów Inspektorów Szkolnych Okręgowych do Ministerstwa W. R. i O. P. cały szereg Sejmików nie wypłaca uchwalonych stypendjów, przez co zmusza niejednokrotnie nauczycieli do przerwania rozpoczętych już na kursach studjów i wywołuje u tych zawiedzionych w swoich nadziejach ludzi, niechęć do dalszej, a tak w interesie kraju pożądanej pracy w kierunku samokształcenia.

W celu zapobieżenia ujemnym skutkom niewypełnienia przez Sejmiki powziętych przez nie uchwał — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poleca Komisarzom powiatowym zwrócić baczniejszą uwagę na sprawę wypłacania przez Sejmiki uchwalonych stypendjów w miarę posiadanych środków.

Okólnik niniejszy dotyczy w pierwszym rzędzie powiatów: Pińczowskiego i Noworadomskiego.

Warszawa, dn. 21 lutego 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *K. Sienkiewicz.*

192.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Powiatowych w przedmiocie zwołania Sejmików Powiatowych, w związku z wyborami delegatów gminnych.

Według otrzymanych przez M. S. W. informacji, zarządzone przez pp. Komisarzy powiatowych, na zasadzie przepisów wykonawczych z dn. 15 stycznia 1919 r., wybory delegatów do Sejmików powiatowych nie odbyły się w niektórych gminach, między innemi z tego powodu, że albo zebranie gminne odmówiło wybrania Rady gminnej, albo Rada gminna odmówiła wybrania delegata do Sejmiku.

M. S. W. wyjaśnia, że wypadki tego rodzaju nie mogą wpłynąć odraczająco na zwołanie Sejmiku, a to w myśl ust. 2-go art. 2-go przepisów wykonawczych do Dekretu o Ordynacji Wyborczej do Sejmików powiatowych.

Warszawa, dnia 24 lutego 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *K. Sienkiewicz.*

193.

Okólnik do wszystkich Komisarzy Ludowych w przedmiocie posiadania broni przez funkcjonarjuszy więziennictwa.

Wobec powstałych wątpliwości, w uzupełnieniu rozporządzenia mojego z dnia 29 stycznia 1919 r. w przedmiocie posiadania broni (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych № 7) wyjaśniam, że administrację i straż więzienną należy uważać za organizację, które z natury swoich czynności posiadają pozwolenie swojej zwierzchności do noszenia i posługiwania się bronią, zgodnie z art. 1 dekretu z dnia 26.I 1919 r. o nabywaniu i posiadaniu broni i amunicji (Dziennik Praw № 9, p. 123); niema zatem potrzeby, ażeby poszczególni funkcjonarjusze więziennictwa zaopatrywali się w pozwolenie na noszenie broni, miarodajnem jest wylegitymowanie się w odnośnych wypadkach z przynależności do administracji lub służby więziennej.

Polecam przyjąć powyższe do wiadomości i wykonania.

Warszawa, dn. 26 lutego 1916 r.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *St. Wojciechowski.*
w. r.

194.

Okólnik do Komisarzy Powiatowych w związku z powołaniem do życia nowych Sejmików Powiatowych.

W związku z powołaniem do życia nowych Sejmików Powiatowych (Dekret o Tymczasowej Ordynacji Wyborczej do Sejmików Powiatowych z dn. 5 grudnia 1918 r., — Dziennik Praw Nr. 19, poz. 51, — Przepisy Wykonawcze do tego Dekretu z dnia 15.I 1919 r. — Monitor Polski z dn. 17.I 1919 r. Nr. 13, Dekret o Tymczasowej Ordynacji Powiatowej z dnia 4 lutego 1919 r. — Dziennik Praw Nr. 13, poz. 141, — Przepisy Wykonawcze do Dekretu o Tymczasowej Ordynacji Powiatowej z dnia 18 lutego 1919 r. — Monitor Polski z dn. 19.II 1919 r. Nr. 40) zarządza się, co następuje:

I. Natychmiast po dokonaniu wyborów członków Sejmiku, w myśl Przenpisów Wykonawczych do Dekretu o Tymczasowej Ordynacji Wyborczej do Sejmików Powiatowych Ordynacji Wyborczej do Sejmików Powiatowych z dn .15.I 1919 r., winien Pan przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, w myśl art. 8 rzeczonych Przepisów Wykonawczych, odpisy protokółów z posiedzeń Rad Gminnych, na których dokonano wyborów członków Semiku z gmin tamtejszego powiatu. Rzeczą Pana będzie unieważnić z urzędu wybory, dokonane wbrew postanowieniom art. 4—8 przytoczonych Przepisów Wykonawczych, i w raporcie, przedkładającym odpisy protokółów, przytoczyć gminy, w których wybory Pan z urzędu unieważnił, lub w których wybory dotąd z jakichkolwiek przyczyn się nie odbyły.

II. Natychmiast, po ukonstytuowaniu się Sejmiku, winien Pan przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych szczegółowy wykaz członków Sejmiku i Wydziału Powiatowego, podając przy nazwisku każdego członka wiek, płeć, zawód, wyznanie i, o ile możności, przynależność do stronnictwa politycznego.

III. Z chwilą ukonstytuowania się Sejmiku, wybranego na podstawie przytoczonego Dekretu o Tymczasowej Ordynacji Wyborczej, przestają tem samem istnieć Sejmiki, wybrane na podstawie rozporządzeń, wydanych przez byłe władze okupacyjne i wszelkie samorzutnie powstałe „Rady Powiatowe“, „Sejmiki“ i t. p., nie opierające się na rzeczonych Dekretach i mające wobec tego jedynie charakter ciał doradczych przy Komisarzu Powiatowym.

IV. Przy tworzeniu przez nowo obrane Sejmiki komisji, w myśl art. 17 p. 6 dekretu o Tymczasowej Ordynacji Powiatowej, nie należy wybierać komisji finansowo-budżentowej ani gminnej, gdyż praca nad budżetem i nadzór nad gminami należy do najistotniejszych funkcji Wydziału Powiatowego; również nie należy tworzyć komisji szkolnej, gdyż, w myśl art. 30 a) punkt 1 Przepisów Tymczasowych o szkołach elementarnych w Królestwie Polskiem, Sejmik Powiatowy deleguje do Rady szkolnej okręgowej trzech przedstawicieli, i oni są powołani do zastępowania Sejmiku w sprawach, wchodzących w zakres działania Rady szkolnej okręgowej.

Natomiast pożądany jest wybór np. komisji drogowej, sanitarnej, komisji do spraw dobroczynności publicznej, rolnej i t. p.

V. Nie hamując zgoła inicjatywy Sejmiku w tworzeniu nowych instytucji kulturalnych i dobra publicznego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zwraca uwagę, że należy popierać już istniejące instytucje i posługiwać się niemi, a przedewszystkiem nie dopuścić do upadku dla braku środków takich instytucji, których żywotność i potrzeba jest niezaprzeczona, np. rad opiekuńczych i ich zakładów, towarzystw dobroczynności i t. p.

Z drugiej strony będzie obowiązkiem Wydziału Powiatowego żądać szczegółowych rachunków wraz z dowodami z każdej subwencji, udzielanej instytucjom, i w tym celu utrzymywać ewidencję udzielanych subsydjów.

Warszawa, dn. 26 lutego 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *K. Sienkiewicz.*

195.

Okólnik do Komisarzy Rządowych w przedmiocie przygotowania kadrów urzędników komunalnych.

W celu przygotowania kadrów urzędników komunalnych Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zorganizowało specjalne kursy dla urzędników komunalnych przy Wyższej Szkole Handlowej w Warszawie.

Kursy rozpoczęły się w dniu 1 stycznia, zakończą się w pierwszej połowie kwietnia r. b.

Wobec tego, że nowowybrane Sejmiki i powstające po raz pierwszy w powiatach b. okupacji niemieckiej Wydziały powiatowe będą potrzebowały zawodowo przygotowanych urzędników komunalnych, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości, że w razie potrzeby będzie mogło polecać absolwentów kursów komunalnych, odpowiednich do objęcia stanowisk urzędników wydziału powiatowego (przedewszystkiem sekretarzy Wydziału).

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *K. Sienkiewicz.*
w. r.

Warszawa, dn. 26 lutego 1919 r.

196.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Powiatowych byłej okup. niemieckiej w przedmiocie wstrzymania zasiłków wojskowych rodzinom żołnierzy.

Wskutek odezwy Ministerstwa Skarbu z dnia 20 lutego 1919 r. Nr. 10999/18, wydanej w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych, poleca się Panom natychmiast zaprzestać wypłaty zasiłków wojskowych rodzinom żołnierzy armji polskiej; wypłaty zasiłków dla tych osób będą uskuteczniane przez Ministerstwo Spraw Wojskowych.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Januszewski.*
w. r.

Warszawa, dn. 26 lutego 1919 r.

197.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Powiatowych byłej okupacji austrjackiej w przedmiocie wypłacania zapomóg rodzinom żołnierzy i rezerwistów.

Wskutek odezwy Ministerstwa Skarbu z dnia 20 lutego 1919 r. Nr 10999/18, wydanej w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych, poleca się Panom natychmiast zaprzestać wypłaty zasiłków wojskowych rodzinom żołnierzy armji polskiej; wypłaty zasiłków dla tych osób będą uskuteczniane przez Ministerstwo Spraw Wojskowych.

Co się tyczy zapomóg dla rodzin rezerwistów rosyjskich narodowości polskiej, to przy wypłacie tych zapomóg należy się kierować wyłącznie artykułem 79 Ustawy Rosyjskiej z dnia 25 czerwca 1912 r., według którego pomoc winna być udzielana do powrotu ze służby do rodziny szeregowca, a w każdym razie nie dłużej jak do końca roku po ogłoszeniu rozkazu najwyższego o przywróceniu stopy pokojowej lub rozpuszczeniu... pospolitego ruszenia. Wobec tego należy niezwłocznie wstrzymać wydawanie zapomóg w wypadkach, gdy rezerwista już wrócił z Rosji lub niewoli. We wszystkich pozostałych wypadkach należy wypłaty zawiesić z dniem 1 marca 1919 r. w myśl powyżej przytoczonego artykułu 79, a to z powodu upływu terminu rocznego od daty wydania dekretu demobilizacyjnego.

W celu przyznania poszczególnym Komisarjatom Powiatowym ze strony Ministerstwa Skarbu kredytu na pokrycie zaległych oraz za miesiąc luty bieżących, a dotychczas jeszcze niewypłaconych członkom rodzin rosyjskich żołnierzy zasiłków wojskowych, wzywa się Panów Komisarzy Powiatowych do śpiesznego przedłożenia Ministerstwu Spraw Wewnętrznych wykazu należytości, dotychczas nieuiszczonych tym członkom rodzin rezerwistów rosyjskich po koniec lutego 1919 r.

Ponieważ w ostatnich czasach wielu rezerwistów rosyjskich narodowości polskiej wróciło do swych rodzin, należy za pośrednictwem gmin sprawdzić ilość osób uprawnionych jeszcze do poboru zasiłków i wogóle wykazy tych osób prowadzić ze szczególną dokładnością oraz dołożyć wszelkich starań, aby osoby nieuprawnione zasiłku nie otrzymały, gdyż każde w tym kierunku popełnione zaniedbanie połączone jest ze stratą dla Skarbu Państwa Polskiego.

Warszawa, dn. 26 lutego 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Januszewski.*
w. r.

Tłoczono w Drukarni Państwowej, Miodowa Nr. 20. Nr. 4279 5/III. 1919.